

Innst. S. nr. 236

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument nr. 8:58 (2008–2009)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Gunnar Kvasheim om å tildele politisk reklame på norsk fjernsyn

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Forslagsstillerne viser til at reklame for livssyn og politiske budskap på norsk fjernsyn p.t. er forbudt i henhold til lov om kringkasting § 3-1.

Forslagsstillerne er ikke enig i denne bestemmelsen. Forslagsstillerne mener på prinsipielt grunnlag at det bør åpnes for reklame for livssyn og politiske budskap også i fjernsynet. Forslagsstillerne ser ingen grunn til at fjernsyn som medium skal skjermes for denne typen ytringer, som må anses som en del av ytringsfriheten i et demokratisk samfunn. Forslagsstillerne ser likevel viktigheten av at også dette området reguleres, blant annet slik at ikke en enkelt aktør eller et parti kan kjøpe opp ett eller flere medier og på denne måten være til hinder for ytringsfriheten.

Forslagsstillerne viser i denne forbindelse til dommen avsagt i Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) i Strasbourg 11. desember 2008 vedrørende politisk reklame på norsk fjernsyn (TV Vest & Rogaland Pensjonistparti v. Norge, saksnr. 21132/05).

Forslagsstillerne mener at en videreføring av totalforbudet i kringkastingsloven § 3-1 ikke er i tråd med dommen fra EMD.

Videre mener forslagsstillerne at den foreslåtte endringen i NRK-plakaten, jf. St.meld. nr. 18 (2008–2009), kan være i strid med lov om redaksjonell fri-dom i media.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme sak som åpner for reklame for livssyn og politiske budskap i alle medier, herunder også forslag til reguleringer som sikrer ytringsfrihet."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunn Karin Gjøl, Britt Hildeng, Espen Johnsen og Tove Karoline Knutsen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Høyre, Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, lederen May-Helen Molvær Grimstad, fra Senterpartiet, Trond Lode, og fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til at forslagsstillerne er uenige i forbudet mot reklame for livssyn og politiske budskap på fjernsyn, slik dette kommer til uttrykk i kringkastingsloven § 3-1.

Komiteen viser til at Stortinget behandlet saken om politisk fjernsynsreklame i Innst. S. nr. 48 (2006–2007). De enkelte partiers standpunkt for og mot politisk reklame på fjernsyn kommer til uttrykk i denne innstillingen.

Komiteen merker seg videre at forslagsstillerne viser til dommen i EMD 11. desember 2008, og hevder at en videreføring av totalforbudet mot politisk reklame, jf. kringkastingsloven § 3-1 ikke er i tråd med dommen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, deler ikke representantenes oppfatning og

mener det norske forbudet mot politisk reklame på fjernsyn kan videreføres. Flertallet viser i den forbindelse til behandlingen av St.meld. nr 18 (2008–2009). Flertallet mener det er viktig å videreføre forbudet mot reklame for livssyn og politiske budskap på fjernsyn og mener dette ivaretar ytringsfriheten på en bedre måte enn om slik reklame skulle vært tillatt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at Regjeringen opprettholder forbudet mot politisk TV-reklame, selv etter at Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) har slått fast at det er ulovlig. Disse medlemmer finner dette oppsiktsvekkende.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har tatt opp en rekke forslag i Stortinget om å tillate politisk TV-reklame. Dommen i EMD har styrket disse medlemmer i overbevisningen om at dette har vært riktig.

Disse medlemmer mener at Regjeringen med sitt standpunkt om å opprettholde forbudet mot politisk TV-reklame driver med seigpining av TV-kanaler og politiske partier på et område Regjeringen allerede har tapt.

Disse medlemmer undrer seg over Regjeringens handlemåte.

Disse medlemmer mener dette er en sak som handler om ytringsfrihet – politisk ytring gjennom reklame.

Politisk ytring er prinsipielt noe helt annet enn journalistikk. Ytringenes kanaler er mange – og reklame er en av dem. Disse medlemmer mener det er et uakseptabelt inngrep i ytringsfriheten å forby ytring i et bestemt medium.

Disse medlemmer mener også det er betimelig å påpeke at forbudet mot politisk TV-reklame er langt bredere enn politiske partiers budskap i valgkamp. Det rammer enhver som ønsker å opplyse om noe som har samfunnsmessig eller "politisk" konsekvens. Det gjelder uavhengig av valgene, og det rammer også svar på det offentlige informasjonskampanjer. Ett eksempel er at staten kan "reklamere" for sine syn i TV 2, mens den som er uenig, ikke kan komme til orde på denne måten. Disse medlemmer vil også påpeke at politisk reklamefilm sendes allerede, dog ikke på TV. Det finnes særlig på Internett. Når man vet at moderne teknologi "smelter sammen" tv og pc, stiller dette ytterligere spørsmål ved forbudet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre er enig i forslagsstillernes vurdering om at dommen fra Den

europeiske menneskerettsdomstolen av 11. desember 2008 må få som konsekvens at det norske totalforbudet mot politisk TV-reklame må opphøre.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme sak som åpner for reklame for livssyn og politiske budskap i alle medier, herunder også forslag til reguleringer som sikrer ytringsfrihet."

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres syn vedr. reklame for livssyn og politiske budskap på fjernsyn slik dette fremkommer av representantforslaget og Innst. S. nr. 248 (2006–2007).

Etter komiteens medlemmer fra Høyre og Venstres syn er det ingen prinsipielle forskjeller mellom reklame for livssyn og politiske budskap og andre typer reklame på fjernsyn. Videre mener disse medlemmer at det fremstår som et paradoks å tillate én type og forby andre typer reklame på fjernsyn. Disse medlemmer ser derfor ingen grunn til at fjernsyn som medium skal skjermes for denne typen ytringer, som må anses som en del av ytringsfriheten i et demokratisk samfunn. Disse medlemmer ser likevel viktigheten av at også dette området reguleres, blant annet slik at ikke en enkelt aktør eller parti kan kjøpe opp ett eller flere medier og på denne måten være til hinder for ytringsfriheten.

Disse medlemmer holder fast ved at dommen fra Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) av 11. desember 2008 tilsier at det norske totalforbudet mot reklame for livssyn og politiske budskap, jf. kringkastingsloven § 3-1, må opphøre og erstattes med en bestemmelse som åpner for reklame for livssyn og politiske budskap i alle medier. En slik bestemmelse bør, etter disse medlemmers mening, suppleres med reguleringer som sikrer ytringsfrihet.

Disse medlemmer viser videre til den foreslåtte endringen i NRK-plakaten, jf. St.meld. nr. 18 (2008–2009), og at denne anføres å være Regjeringens måte å ivareta hensynet til ovennevnte dom i EMD på. Disse medlemmer mener at den foreslåtte endringen i NRK-plakaten ikke er tilstrekkelig med hensyn til dommen, samt at den griper inn i den redaksjonelle friheten til NRK, jf. lov om redaksjonell frihet. Disse medlemmer viser for øvrig til behandlingen av St.meld. nr. 18 (2008–2009) NRK-plakaten – dekning av valg – hvor dette er ytterligere omtalt.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

Stortinget ber Regjeringen fremme sak som åpner for reklame for livssyn og politiske budskap i alle medier, herunder også forslag til reguleringer som sikrer ytringsfrihet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til representantforslaget og til komiteens merknader og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:58 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Gunnar Kvasheim om å tillate politisk reklame på norsk fjernsyn – bifalles ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 14. mai 2009

May-Helen Molvær Grimstad

leder

Espen Johnsen

ordfører

Vedlegg**Brev fra Kultur- og kirkedepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen,
datert 2. april 2009****Om dokument 8:58 (2008-2009)**

Jeg viser til brev av 31. mars 2009 fra Familie- og kulturkomiteen.

I dokument 8:58 (2008-2009) ber forslagsstillerne om at regjeringen fremmer en sak som åpner for

reklame for livssyn og politiske budskap også i fjernsyn.

Som det fremgår av St.meld. nr. 18 (2008-2009), NRK-plakaten – dekning av valg, har regjeringen ikke til hensikt å fremme et slikt forslag.